

Харолд Пинџер

У ТРАГАЊУ ЗА ИЗГУБЉЕНИМ
ВРЕМЕНОМ – СЦЕНАРИО ПО
ПРУСТУ (сцене 35 – 81)

У сарадњи с Џозефом Лоузијем и Барбаром Бреј

УВОД

Никол Стефан, власница филмских права за роман *У трагању за изгубљеним временом*, почетком 1972. године питала је Џозефа Лоузија да ли би желео да ради на филмској верзији те књиге. Он је питао мене да ли сам заинтересован. Претходно смо већ сарађивали на три филма: *Слуја*, *Несрећан случај* и *Посредник*.

Био сам прочитао само *У Свановом крају*, први том тог романа, много година раније. Изразио сам велико занимање за ту идеју, састао се с Џоом и Никол Стефан и прихватио ангажман. Такође сам предложио да нам се у том подухвату, у својству саветнице, придружи Барбара Бреј, дугогодишња уредница на Радију Би-Би-Си, која ми је била позната као ауторитет за Пруста. Џо и Барбара су се састали и прихватили то.

Три месеца сам свакодневно читао *У трагању за изгубљеним временом*. Током читања сам записао стотине бележака, али на крају ипак нисам имао никакву идеју како да приступим толико великом послу. Био сам сигуран једино у то да би било погрешно ако бисмо покушали да снимимо филм базиран само на једном тому или на два, на пример на *Заштотеници* или на

Содоми и Гомори. Ако ћемо то уопште радити, мораћемо покушати да извучемо срж читавог дела, да најважније теме те књиге прикажемо у интегрисаној целини. С тим су се сложили Џо и Барбара. Одлучили смо да архитектуру филма утемељимо на два главна и супротна начела: прво начело подразумева покрет, углавном наративни, у правцу илузије, а друго, спорадичније, у правцу открочења, тако да се уздиже до места где изгубљено време бива пронађено и заувек отелотворено у уметности.

Пруст је најпре написао *У Свановом крају*, а последњи том, *Нађено време*, написао је одмах затим. Онда је написао остатак. Тај однос између првог и последњег тома нама се чинио пресудно важним. На неки начин, као да је читава књига садржана у последњем тому. Кад Марсел каже, у *Нађеном времену*, да сада може почети да пише своје дело, већ га је написао. Управо смо га прочитали. Некако смо ту упечатљиву замисао морали поновити у другој форми. Знали смо да ни у ком смислу не можемо да се *насмећемо* с романом. Но, да ли бисмо могли покушати да му останемо верни?

Овде нема простора да описујем детаљно како и зашто смо доносили многобројне одлуке, укључујући жртвовање ликова, што се открива у сценарију. То је било условљено структуром коју смо претходно прихватили. Направили смо радни план и ја сам прионуо на посао према тим смерницама. Главни лик је било Време. У *Нађеном времену*, Марсел као четрдесетогодишњак чује звона свога детињства. То детињство, одавно заборављено, изненада се појављује пред њим, али његова свест о самом себи као детету, његово сећање на то искуство, стварнији су и прецизнији од самог тог искуства. Месецима сам писао и стално расправљао с колегама о резултату.

У лето 1972. неколико пута смо путовали у Француску; у Илије, у Кабур, у Париз, где смо упијали окружење Прустових локација. У новембру је сценарио био довршен. Био је дугачак и очигледно веома скуп. Одбацио сам двадесет четири странице, што сам заправо сматрао корисним, те смо почетком 1973. имали прерађену и коначну верзију. То је верзија коју овде објављујемо.

Рад на *Трајању за изгубљеним временом* чини најбољу годину рада у мом животу.

Затим смо сви покушавали да набавимо новац за филм. До данас још није снимљен.

Харолд Пинџер

35. Ентеријер. Марселова соба. Кућа у Комбреу.

Година 1888. Вече.

МАРСЕЛ, осмогодишњи дечак, седи на кревету, обучен у ноћну кошуљу. Приљезно њише. Завршава њисање и сџавља лисџ харџије у коверџу.

36. Екстеријер. Врт. Кућа у Комбреу.

Раније током вечери.

МАРСЕЛ, њеџов ОТАЦ (42), МАЈКА (33) и БАКА (56) седе с ДОКТОРОМ ПЕРСПЈЕОМ (50).

ДР ПЕРСПЈЕ

Па, морам поћи. Морам обићи господина Вентеја. Здравље га издаје, јадника.

ОТАЦ

Мммм.

ДР ПЕРСПЈЕ

Изгледа је поново код њих пријатељица његове ћерке.

ОТАЦ (суморно)

Је ли?

ДР ПЕРСПЈЕ

Да. Она је професорка музике.

МАЈКА

Али, сџм господин Вентеј такође је професор музике.

ДР ПЕРСПЈЕ

Његова ћерка више воли да је подучава пријатељица. Наводно. (Наџиње се и џовори џише.) Разуме се, неки кажу да му ћерку не подучава музици, да мора бити да је господин Вентеј слеп...

ОТАЦ кашље, баца џоџлед на МАРСЕЛА.

Али кад год прођете поред њихове куће, чује се клавир, непрестано. Као некаква музичка кутија. Сувише музике, по мом мишљењу. То ће отерати у гроб господина Вентеја.

Пауза.

БАКА

Марсел делује уморно.

ОТАЦ

Да, хајде, пођи у кревет. Пожелели смо ти лаку ноћ још пре неколико сати. Зар Сван мало не касни? У колико сати вечерамо?

ДР ПЕРСПИЈЕ

Шармантан човек, господин Сван. Јуче су ме звали да му погледам супругу. Имала је малу мигрену.

Пауза.

ОТАЦ (*одсечно*, МАРСЕЛУ)

Хајде, хајде, колико пута морам да ти кажем? Иди у кревет.

МАРСЕЛ *усијаје*, *ирилази* МАЈЦИ, *наиње се да је њољуби.*

ОТАЦ

Не, не, остави мајку на миру. Већ сте једно другом пожелели лаку ноћ. Доста је било. Смешно је толико тетошење. Иди горе.

37. Задњи улаз у кућу. Врт у позадини.

Док МАРСЕЛ улази на врати.

ДР ПЕРСПИЈЕ

Ако не грешим, господин Сван долази на вечеру сâм?

ОТАЦ

Сâм. Да.

38. Ентеријер. Кућа у Комбреу.

МАРСЕЛ *се њолајано њење сџејеницама. Оџиварају се кухињска врати.* ФРАНСОАЗА (*близу 50 џодина*) *џоџеда џоре.*

ФРАНСОАЗА

Тако је. Право у кревет. Како ти се допао колач од чоколаде?

МАРСЕЛ *не одџовара.* ФРАНСОАЗА *џунђа, заџивара врати.*

39. Екстеријер. Вртна капија.

Звони звоно, два џуџа.

СВАН *улази. Има чеџрдесет џодина.*

БАКА *му ирилази иреко џравњака.*

ОТАЦ *сиџоји у џозадини.*

БАКА

Добро вече, господине Сван.

40. Ентеријер. Марселова спаваћа соба.

ФРАНСОАЗА *с коверџом*. МАРСЕЛ *из креветџа* зурџ у њу.

ФРАНСОАЗА

Зар очекујеш да ћу досађивати твојој мајци за вечером? Мммнн? Док господин Сван седи за столом. Кажу да се интимно познаје с председником Републике лично, да не помињем полицијског начелника и енглеског принца од Велса. Његов кочијаш казао ми је да вечера с принцезама. Или их макар тако зову. Ипак, тако се прича.

МАРСЕЛ *зурџ у њу*.

У сваком случају, још увек једу сладолед. Можда ћу моћи ово да предам твојој мајци уз кафу. Видећу. (*Преврће џисмо у рукама, исџиџује џа џоџледом.*) Не могу да верујем да то може бити толико важно. Шта ту има толико важно?

41. Крупни план. Марсел, гледа у њу.

42. Екстеријер. Врт.

Сџо. Писмо *сџојџ* неоџворено *исџод* МАЈЧИНЕ *шоље* за кафу.

СВАН

Када се враћате у Париз?

ОТАЦ

За две недеље, нажалост.

СВАН

Да, ускоро одлазимо.

МАЈКА

Увек је тужно кад се заврши лето и морамо отићи из Комбреа.

БАКА

Овде је средина много здравија за Марсела него у Паризу, много је боља за њега.

СВАН

Како је он?

ОТАЦ (*куцне се по њудима*)

Плућа. Морамо пазити на то.

*СВАН уледа МАРСЕЛА како њири доле, ујола скривен,
на њрозору. Појледи им се срејну. СВАН се окреће члано-
вима њородице.*

СВАН

Имам једну књигу која би се можда допала Марселу. Послаћу је сутра овамо.

БАКА

Веома љубазно од вас.

ОТАЦ

Разговарали смо о господину Вентеју пре него што сте дошли. Знате ли га?

СВАН

Никад се нисмо заправо упознали, не. Али често сам се питао је ли у икаквом сродству с оним композитором.

ОТАЦ

С композитором?

МАЈКА

Сигурно знаш Вентејеву сонату!

ОТАЦ

Је ли?

СВАН

Зар је не знате? То је чаробно дело. Први пут сам је чуо... о, пре много година.

ОТАЦ

А, Вентејева *соната*? Да, да, наравно. Прекрасно.

СВАН

Питам се је ли му овај неки род. Мораћу да сазнам.

ОТАЦ

Вероватно јесте.

Коверџа остџаје неоџворена.

43. Затвара се вртна капија.

Звоно се заџресе.

44. Ентеријер. Марселова соба.

МАРСЕЛ *гледа с џрозора ОЦА и МАЈКУ, који седе сами за сџолом.*

МАЈКА

Учинило ми се да не изгледа добро.

ОТАЦ

То је због његове супруге. Да човек одбаци свој живот због такве жене. То не разумем. Могао је имати сваку жену која му се допадне. И имао их је. Јеси ли спремна да легнеш?

МАЈКА

Могао би да ми дозволиш барем да питам како му је ћерка. Толико је поносан на њу.

ОТАЦ

Кад почнеш да се распитујеш о ћерки, на крају ћеш питати и за жену. А онда ће почети да ти долази у посете. А то не долази у обзир.

45. Ентеријер. Кућа у Комбреу. Спрат. Степениште.

МАРСЕЛ *сџоји у сенци.*

Слабашни зрак свейлосџи долази из собе њеџових родиџеља.

Лелујави џламен свеће долази уза сџеџенице. Њеџова МАЈКА сџиже на сџраџи и угледа МАРСЕЛА.

Он јурне к њој, џрли је.

МАЈКА

Шта радиш то, забога?

Он џокушава да је џовуче к својим вратиџима.

Она џа заусџавља.

МАЈКА (*шапатом*)

Не. Врати се у своју собу. Хоћеш да те отац ухвати да се тако понашаш?

На крају ходника појављује се светлост свеће.
ОТАЦ *излази из своје собе.*

ОТАЦ

Шта је ово?

МАЈКА

Хоће да га пољубим за лаку ноћ, у његовој соби. Понаша се веома глупо.

Пауза.

ОТАЦ

Онда пођи с њим.

МАЈКА

Али стварно, не смемо му попуштати.

ОТАЦ

Глупости. Нема потребе да га наведемо да се разболи. Спавај у његовој соби само овог пута. (*Зева.*) У сваком случају, идем у кревет. Лаку ноћ.

46. Ентеријер. Марселова спаваћа соба.

МАРСЕЛ *у кревету, јеца, стиже мајчину руку.*
Она седи на кревету.

МАЈКА (*нежно*)

Мораш да престанеш. За минут ћу се и ја расплакати ако не престанеш. (*Мази ја.*) Добро, де.

47. Мајчине очи.

48. Ентеријер. Марселова спаваћа соба. Касније.

МАЈКА *спава у другом кревету.*
МАРСЕЛ *се окреће у свом кревету, баца поглед к њој.*

49. Крупни план. Марсел.

50. Ентеријер. Опера. Париз. Крај 1898.

Публика заузима места.

МАРСЕЛ (19) *седи у њарџеру. Већина људи из њарџера ље- да к ложама. Ложе су у сенци. Зраци свеџла блесну кад се на ложама оџворе враџа. Прилике које улазе оџају у сенци, ља се онда љојаве на свеџлу, даме наџих рамена, с бисерима око враџа, шире своје леџезе.*

У дуџачком кадру, камера се усредсређује на једну ложу: ону у којој седи ПРИНЦЕЗА ДЕ ГЕРМАНТ, изванредно леџа жена од љридесетџ седам љодина. С њом је ПРИНЦ ДЕ ГЕРМАНТ, љедесетџ двољодишњак.

МАРСЕЛ зури љоре. *Иза њеџа неки љлас шаџуће: „То су љринци и љринцеџа.“*

ПРИНЦЕЗА *седи на црвенкаџожуџој софи, љоред оџле- дала. На љлави носи мрежу од шкољки и бисера, која чини комџлетџ с оџрлицом, а лице јој уоквирује украс од љерја рајске љиџице. Једном крујном човеку нуди ушећерено воће. Оџварају се враџа ложе. Улазе ВОЈВОДА (52) и ВОЈВОТ- КИЊА ДЕ ГЕРМАНТ (40).*

МАРСЕЛОВ љоџлед се усредсреди. *Глас: „Ко је љџо?“ Друџи љлас: „Војвоџкинџа. Њена рођака.“ „А онај човек?“ „То је војвода, идиџџе.“*

ВОЈВОДА, *величансџивеноџ изџледа, с моноклом и белим каранфилом, верџикално сџушџџа руку на рамена љри- суџних у ложи који су усџали кад су уџли он и суџруџа. Клања се ПРИНЦЕЗИ. ПРИНЦЕЗА и ВОЈВОТКИЊА се љоздрављају. ВОЈВОТКИЊА је у белом муслину, носи леџе- зу од лабућеџ љерја, а косу је украсила једносџавном љеруш- ком. ВОЈВОТКИЊА и ПРИНЦЕЗА размењују комџлимен- џџе, смејући се.*

ВОЈВОТКИЊА *баџа љоџлед у љарџер.*

МАРСЕЛ је љосмаџра, љрудећи се да ља љримеџи. *Изнена- да ља заисџа љримеџи.*

Подџине руку у белој рукавици и махне му.

ПРИНЦЕЗА *се окреће да и сама љоџледа доле.*

ВОЈВОТКИЊА *се смеџи у љравцу љарџера.*

51. Крупни план. Марсел, преплављен осећањима.

ОТАЦ (нараџија)

Данас ћемо се шетати према Германту.

52. Екстеријер. Река Вивона. Комбре. Дан. 1893.

Водени љиљани на води.

Дечаџи лове кедере сѣакленим врчевима.

МАРСЕЛ (13) с ѣородиџом шеѣа обалом.

ОТАЦ

Не, не, разуме се да не можемо стићи чак до замка. То је преда-
леко.

МАЈКА (*обраћа се МАРСЕЛУ, нежно*)

Али моћи ћеш да видиш војвоткињу у недељу. Долази у Комбре
на венчање.

БАКА

Мислим да Марсела опчињава то име колико и све остало.
Зар не?

ОТАЦ

То име значи нешто. Они су једна од најстаријих и најплементи-
тијих породица у Француској.

БАКА

Да, али мислила сам на сâм звук имена. Као да је од злата. Гер-
мантови.

53. Ентеријер. Марселова соба. Ноћ. 1888.

МАРСЕЛ (8) сâм с маѣичном ламѣом.

*Слика Женевјеве де Брабанѣи (ѣрамајке ѣородиџе Германѣи)
ѣлови ѣо зидовима и ѣаваниџи.*

МАРСЕЛ (*нараџија, мрмља*)

Германтови.

54. Ентеријер. Црква Сен Илер, Комбре. 1893.

Кайела Жилбера Оѣакоѣ.

Камера се сѣуѣиша низ виѣѣраж на ѣрозору.

Венчање је у ѣоку. Изнад олѣѣара бело цвеће ѣлоѣа.

55. Ентеријер. Црква. Конгрегација.

*ВОЈВОТКИЊА ОД ГЕРМАНТА (35) из МАРСЕЛОВЕ
ѣерсѣекѣиве.*

56. Крупни план. Марсел.

Гледа у њу.

57. Крупни план. Војвоткиња.

Окреће љаву, благи осмех на уснама.

58. Замак Германтових (идеализована слика)

Панорамски кадар љреко језера љрема замку.

У великој даљини ВОЈВОТКИЊИНА и МАРСЕЛОВА љрилика, љолајано ходају љоред језера. Она ља држи за руку. Чује се женски љлас (није ВОЈВОТКИЊИН).

ГЛАС

Ви сте песник. То се види. Причајте ми о својим песмама. Причајте ми о песмама које намерава да напишете.

59. Екстеријер. Врт. Комбре. Дан. 1893.

Панорамски кадар.

СВАН (45) и МАРСЕЛ (13) заједно седе у вртју. Приближили су љлаве.

СВАН лисља књију.

Прочитља МАРСЕЛУ реченицу или две, с осмехом.

МАРСЕЛ живо реаљје. Узима књију од СВАНА и љроучава љу сљраницу.

Чују се црквена звона.

Ољашава се љљица.

60. Екстеријер. Врт. Комбре. Залазак сунца.

МАРСЕЛ седе у најкривеној баљљенској сљолици, чииа. Сам је у вртју.

Чује се црквено звоно.

ФРАНСОАЗА се изненада љојављује из кухиње с ножем у руци, јурећи кокошку.

МАРСЕЛ диже љољед, изненађен.

ФРАНСОАЗА (суровим љоном)

Дођи овамо! Дођи овамо!

ФРАНСОАЗА уљера кокошку у кухињу.

Чују се љовици: „Дођи овамо!“ Кокошка љресљаје да кокодаче.

МАРСЕЛ сљиска љеснице.

61. Ентеријер. Комбре. Кућа. Купатило.

МАРСЕЛ с њрозора њосмајира улице Комбреа, ђуџи, њеџо-мичан, џо врућини.

Црквени звоник.

Једна девојка сама џрелази улицу и несџаје.

Рибизла у цвајџу сџушџа се кроз џрозор.

62. Марселове очи.

Чује се Марселов уздах, из off-а.

Камера џолајано најџушџа њеја и задржава се на рибизли у цвајџу, и на џојледу који се џружа.

63. Екстеријер. Кућа господина Вентеја.

Монжувен. Дан.

У џредњем џлану МАРСЕЛ и џородица. ГОСПОДИН ВЕНТЕЈ (60) брзо долази од улазних враџа и џрилази им.

Кроз џрозор салона јасно се види како свирају у дуеџу ГОСПОЃИЦА ВЕНТЕЈ (18) и њена ПРИЈАТЕЉИЦА (21).

ГОСПОДИН ВЕНТЕЈ

Тако ми је драго што вас видим. Добар дан желим свима. (Осврне се и баџи џојлед џрема џрозору.) Да, као што видите, две младе даме заједно вежбају. Пријатељица моје ћерке заиста је врло даровита. Надам се да ће моја ћерка имати користи од угледања на њу и њен ентузијазам. Ја сам већ сувише стар, сувише стар за професора, али пријатељица моје ћерке је веома способна, веома шармантна, веома способна.

Камера се фокусира на ГОСПОЃИЦУ ВЕНТЕЈ и њену ПРИЈАТЕЉИЦУ, које свирају. Не џледају кроз џрозор.

64. Ентеријер. Вагон малог воза који иде од Распељера. 1901. Ноћ.

МАРСЕЛ (21) и АЛБЕРТИНА (21). АЛБЕРТИНА ујраво џовори.

АЛБЕРТИНА

Познајем Вентејеву ћерку скоро исто онолико добро колико познајем њену пријатељицу. Увек их зовем својим двама старијим сестрама.

65. Екстеријер. Сванова кућа. Тансонвил. 1893.

Сџаза уз ивицу СВАНОВОГ ѓарка.

Живица од белој и црвеној ѓлоја.

МАРСЕЛ (13) улази у кадар. Сџоји и ѓледа у живицу.

ОТАЦ (*нарација*)

Данас ћемо у шетњу на Сванову страну.

66. Даље низа стазу.

МАЈКА и ОТАЦ ходају најред. МАРСЕЛ заостаје за њима. Изненада сџаје.

67. Отвор у живици.

Кроз отвор у живици види језерце. Дуж обале се ѓружа сџруна за ѓецање, чији ѓловак се бацака ѓо води. Поред шџаја за ѓецање сџоји корѓа од ѓрућа.

Ниже на шљунчаној сџази лежи увијено црево за заливање, а из руйица избушених целом ѓећовом дужином избија вода, ѓојућ лейезе која се нагноси над цвеће; јасмин, дан и ноћ, врбена, жући шебој.

Изненада ѓрѓне ѓлавом. Црноока девојка, с лојайицом у руци, ѓледа у ѓеја. То је ЖИЛБЕРТА. Има шѓринаесѓ ѓодина.

68. Екстеријер. Парк у Тансонвилу. Панорамски кадар.

МАРСЕЛ код живице. МАЈКА и ОТАЦ ходају даље узбрдо.

69. Живица.

Он зурѓ у ѓу.

Она ѓа ѓледа с ѓолуосмехом, уѓорно и радознало.

70. Крупни план. Жилбертино лице.

Ѓене црне очи се смеше.

71. Крупни план. Марсел.

Ѓећово лице, збуњено, чак узнемирено.

72. Жилбертине очи.

ОДЕТА (*нарација*)

Жилберта, дођи овамо. Шта то радиш?

73. Живица.

*Појављује се ОДЕТА (јосиођа Сван) обучена у бело. Има
јидесет шест година.*

*За њом иде БАРОН ДЕ ШАРЛИС, обучен у бело ланено
одело. Има четрдесет шест година.*

*ЖИЛБЕРТА се окреће к њима. Они начас осмојре МАР-
СЕЛА, ња јродуже даље.*

74. Даље низа стазу.

МАЈКА и ОТАЦ су засјали и окренули се.

*ОДЕТА, ШАРЛИС и ЖИЛБЕРТА начас су се јојавили
јо крај њих, идући шумом.*

МАЈКА

Мислила сам да је она у Паризу.

ОТАЦ

Послала је Свана самог у Париз, ето шта је урадила, да би остала
сама са Шарлисом. Оно је био барон де Шарлис. Препознао сам
га.

МАЈКА

Ко је он?

ОТАЦ

Њен најновији љубавник. Или најстарији, не знам. Не занимају
ме те ствари. То је неподношљиво. И то наочиглед те девојчице.
Дозива МАРСЕЛА, који се није јомерио. „Марселе! Хајде!“

МАЈКА

Мислим да Сван више не мари. Заиста мислим да му је сасвим
свеједно.

75. Крупни план. Одета, види се кроз лишће.

76. Крупни план. Одета, четрнаест година млађа.

77. Ентеријер. Кућа Вердиренових, Париз. 1879.

*Преко ОДЕТИНОГ јласа чује се јлас ГОСПОЂЕ ВЕРДИ-
РЕН.*

ГОСПОЂА ВЕРДИРЕН (*нарација*)

Она је једно право мало савршенство! Зар не? Погледај! Поцрвенела је!

ОДЕТА (*скромно*)

О, госпођо Вердирен.

78. Двоструки план: Сван (31) и господин Вердирен (39).

СВАН *їледа їрема* ОДЕТИ. *Окреће се од ње док їовори* ГОСПОДИН ВЕРДИРЕН.

ВЕРДИРЕН

Упалићу лулу. Слободно можеш и ти, ако желиш. Овде не држимо до церемонијалности.

ГОСПОЂА ВЕРДИРЕН (*нарација*)

Без церемонијалности, без снобизма, без претварања, без учтивости.

СВАН (*їомало нелаїодно їледа у* ГОСПОЂУ ВЕРДИРЕН)

ГОСПОЂА ВЕРДИРЕН (*нарација*)

Овде смо сви прави људи, надам се, а не лутке пуњене сламом. У таквој се кући налазите, господине Сван. А ми вам желимо добродошлицу с великом радошћу.

СВАН

Веома сте љубазни.

ВЕРДИРЕН

Ах! Дешамбр је спреман да засвира. Открили смо један заиста оригиналан комад. Сонату коју је написао човек по имену Вентеј.

79. Соба.

ГОСПОЂА ВЕРДИРЕН (37) *седи у високој фойтељи од їолиране боровине. У соби се још налазе* ДОКТОР КОТАР (35), ГОСПОЂА КОТАР (31), БРИШО (42) и ДЕШАМБР (20).

ГОСПОЂА ВЕРДИРЕН

Не, не, не, не моју сонату! Мораћу да прележим недељу дана. Па добро, претпостављам да ћу морати томе да се предам. Да се разболим ради уметности. Господине Сван, није вам удобно –

седите на софу поред госпођице Де Креси. Можеш му направити места, Одета, зар не, ти си тако слатка и малена?

ОДЕТА

О да, госпођо Вердирен, мислим да могу.

СВАН *сега до* ОДЕТЕ. *Она сјушћиа йоїлед.*

80. Широки план собе.

ДЕШАМБР *свира на клавиру онај део сонатје који садржи „малу фразу“.*

ГОСПОЂА ВЕРДИРЕН *седи чврстџо жмурећи, држећи дланове на лицу.*

81. Сван и Одета.

СВАН *йомно слуша, мршћии се.*

(...)

Предео са енглеског
Иван Радосављевић

(Из: *À la Recherche du Temps Perdu – The ūroust Screenplay*, by Harold Pinter with the collaboration of Joseph Losey and Barbara Bray, Eyre Methuen in association with Chatto & Windus, London, 1978.)